

Abortion in the Halachic Sources –Teshuvot (Limmud)

1. **Shut Chavvot Yair siman 31** (*Rabbi Yair Chaim ben Moses Samson Bachrach b. 1638 Leipzig, Germany, d. 1702*)

And the matter that you asked regarding a married women that became pregnant by adultery and after the act she repented and gave her voice to crying day and night ... she went to the Rabbi and asked him if she was permitted to prevent the matter with an abortive drink to destroy the seed which was inside her and you asked my opinion on this. ... when in truth my answer on the question is that there is no distinction between when the one who is pregnant is his married wife and kosher amongst women or a bastard from a married woman that behold is it not clear that the law of a mamzer [*bastard*] is in every matter like the law of a kosher Jew? ... And I think that the essence of your question is a general one: is there a sin to destroy a life after she has become pregnant to destroy a fetus and to cause it to die? And in this it is possible to make various distinctions - if already the fetus is forty days old, that before it is water only ... or if already the pregnancy is three months that this is the time that the pregnancy becomes recognisable ... It is taught in the Mishna ... a one-day old baby who is killed, he is liable [*for the death penalty*], and in the Gemara but a fetus no, and so we derive in the Mishna in perek 7 of Ohalot, and in the Gemara there ... And according to the continuation of the words of Tosfot it seem that there are three different laws regarding a fetus, that when his mother is dead one is liable for killing the fetus that has uprooted. And when she is still alive one who kills him is exempt but it is forbidden to kill him when he has uprooted which is not the case when he has not uprooted that we derive that it is permitted. ... **And if so, according to that which we have written, the question you have asked [*i.e., to abort*] is completely permitted from the strict law of the Tora, were it not for the straightforward custom amongst us and amongst them [*i.e., the non-Jews*] [*to forbid*] in order to create a fence against wantonness and adultery.** Indeed, in perek 2 of Chullin 33 Tosfot writes explicitly ... that even though a non-Jew is killed on fetus and a Jew is not killed that is he is exempt, in any event it is not permitted see Sanhedrin 59a in Tosfot ... And they disagree regarding the prohibition of spilling seed [*semen*] in vain, and the reason is because it is fitting that there be formed from every drop a holy descendent. ... And in the first perek of Yevamot 12b

שו"ת חוות יאיר סימן לא

ועל דבר שאלתך אשת איש שהרהר לזנונים ואחר המעשה נתחרטה ונתנה קולה בבכי גם יום גם לילה ... הלכה אל חכם ושאלה לו אם רשאית לגמוע דבר מאבקת רוכל לשלשל זרע המקולל אשר בקרבה ובקשת דעתי בזה. ... כאשר באמת בתשובתי על השאלה אין חילוק בין היות המעוברת אשתו הנשואה וכשירה שבנשים או ממזר מאשת איש שהרי לא נפלאת היא ממך דדין ממזר לכל דבר כדין ישראל כשר ... ואחשבה כי עיקר שאלתך כללית אם יש עון איבוד נפש בזה אחר שנתעברה לקלקל העובר ולהמיתו ולהפילו ובזה היה אפשר לחלק כמה חילוקים אם כבר עברו ארבעים יום דמקמי הכי מיא בעלמא ננהו ... או אם כבר עברו על הריונה ג' חדשים שהוא זמן הכרת העובר ... תנן במשנה ... בן יום אחד ההורגו חייב ובגמ' אבל עובר לא והכי משמע במשנה ספ"ז דאהלות ובגמ' שם ... ולפי המשך דברי התוס' היה נראה דיש כאן ג' חילוקי דינים בעובר דכשמתה אמו חייב ההורגו לעובר בדעקר. ובדעדיין חיה ההורגו פטור אבל אסור להורגו בדעקר מש"כ כדאכתי לא עקר משמע דמותר. וא"כ לפי מ"ש היה היתר גמור שאלתך אשר שאלת מדין תורה לולי המנהג הפשוט בינינו וביניהם מפני גדר פריצות הפריצות והזנונים אחריהם. האמנם בפ"ב דחולין ל"ג כתבו התוס' בפשיטות ... ואף על גב דבן נח נהרג על העוברין וישראל אינו נהרג נהי דפטור מ"מ לא שרי וע"ע סנהדרין נ"ט ע"א בתוס' ... והפליגו באיסור הוצאת ש"ז לבטלה והטעם משום שראוי להיות נוצר מכל טיפה זרע קודש. ... ובפ"ק דיבמות י"ב רע"ב כתבו

Tosfot writes that also women have the prohibition of spilling seed that only three women are permitted [to use contraceptives via a barrier method] ... take from here that according to Tosfot it is forbidden ...

2. **She'elat Ya'avetz chelek aleph, siman 43 (Rabbi Jacob ben Tzvi Emden b. 1697 d. 1776 Germany)**
That you asked if there is a prohibition to destroy a fetus in the stomach of its mother that had illicit sexual relations, whether as a single woman or a married woman.
[Quotes the Chavot Ya'ir and then says] **Since the situation of the question was with a married woman that committed adultery the question is appropriate. Because it seems to me that there is a place to be lenient since this is an adulteress and she has blood on her hands. And she is liable to be killed from the law of the Torah. Even though it is not given over to our hands to kill her. In any event she is obligated in the death penalty from heaven. And even though today we do not judge capital crimes, since from the law she is subject to the death penalty. Even though if the mamzer [bastard] came out to the air of the world. Its law is like a kosher person that one is liable on his killing. At this point it is like the thigh of his mother. And it is that her law is known from tradition, that we put her to death with the fruit of her womb. And it is exactly like to [the situation in] Arechin that they do not wait for her [to give birth]. And it is more than that, that there they are dealing with a kosher fetus and here the fetus was created in sin, that on him is the decree of death. It is obvious that one should not be concerned for it, or that it is being killed by way of its mother. Hence it seems to me straightforward that there is no prohibition on its destruction, even though the mother remains alive. Because, it seems to me, that it is also straightforward even if she does it herself, even though sentence has not been passed on her to be killed, because this matter is not now in our hands ... she should not be punished The opposite it seems that it is a merit to her... And even though a mamzer is like a kosher Jew for all the things ..., in any event we should not judge a mamzer fetus like a kosher fetus. That the Torah permits to abort fetuses, if it will not assist in the sin, so it seems to me, that there is not in the law of this one to save him, since he is the thigh of the mother, ... in any event after she is liable for the death penalty, as she is a married woman, there is no strength of the fetus greater than that of the mother that committed adultery. ...**

התוס' דגם לנשים יש איסור השחתת זרע שלא הותר רק לג' נשים ... נקוט מיהא דדעת התוס' לאסור....

שו"ת שאילת יעבץ חלק א סימן מג
שאלת אם יש איסור לקלקל עובר בבטן אמו שזינתה. בין פנויה בין א"א = אשת איש=.

... אמנם נדון השואל בא"א שזנתה שאלה הגונה היא. כי נ"ל שיש מקום להקל כיון שניאפה זאת ודם בידיה. מעתה בת קטלא היא מדין תורה. אף שאין דמה מסור בידינו להורגה. מכל מקום חייבת מיתה בדין שמים ואפי' בזמן הזה שאין דנין דיני נפשות. כיון דמדינא בת קטלא היא. אף על גב דממזר כשיצא לאויר העולם. דינו ככשר שחייבין על הריגתו. מיהת השתא דירך אמו הוא. ואילו היה דינה. היינו ממיתים אותה ואת פרי בטנה. דדמי ממש להאי דערכין דאין ממתינין לה. ועדיף מינה, דהתם אפי' בוולד כשר מיירי. והכא הוולד נוצר באיסור, שעליו נגמר דינה למיתה. פשיטא דאין חוששין לו, ונהרג על ידי אמו. על כן היה נ"ל פשוט שאין איסור גם כן בהשחתתו. אף על פי שאימא קיימת. כי נלע"ד ג"כ פשוט שאפי' היא בעצמה אף שלא נגמר דינה להריגה. מחמת שאין דבר זה בידינו עכשיו... ואינה נענשת. ואדרבא נראה שזכות הוא לה. ... ואף על גב דממזר כישראל כשר לכל הדברים ... מ"מ עובר ממזר אין לנו לדונו כעובר כשר. שהתורה התירתו לעובר העוברת, עם שלא סייע בעברה כנ"ד, שאין מענין דינה של זו להצילו, כיון דירך אמו הוא .. מ"מ מאחר שהיא חייבת מיתה כשהיא א"א, אין כח העובר יפה מאמו ...

3. Igerot Moshe Choshen Mishpat chelek 2 siman 69 (Rav Moshe Feinstein 1895–1986, New York) In the matter of aborting a fetus which is forbidden even because of pain of the mother.

1. To explain that the killing of a fetus is forbidden under the prohibition of murder whether for a non-Jew or for a Jew

Behold in the matter of killing a fetus in the womb of its mother for a Jew it is explicit in Tosfot Sanhedrin 59a d”h “leka” that it is simply forbidden under the prohibition of murder because there is nothing that is permitted to a Jew and forbidden to a non-Jew and thus it was obvious to them that this was forbidden and by the prohibition of murder and that which they questioned is according to that which they explained in the questions and answers that first if for a non-Jew it is forbidden to kill a fetus to save the mother how is this permitted for a Jew and it was necessary to respond that this was because for a Jew there is a mitzvah to kill in order to save the mother in accordance with the general principles [*they set out*] previously on this matter in which they discussed that where it is a mitzvah for a Jew we do not say [*the principle*] “is there anything” ... So, behold it is explicit in Tosfot Sanhedrin that a Jew is forbidden also in the killing of fetuses by way of the prohibition of murder. And don’t be mistaken from the language of Tosfot Nida 44a d”h “ihu” where it is written twice with the language of “permitted to kill it” in the questions because if you want to say that it is permitted to kill it in the womb even on the death of the mother it will not be like it is placed in a chest [*if so*] why do we violate Shabbat for it to bring a knife by way of the public domain to cut the mother and in the answers they write that in any event because of saving a life we violate [*Shabbat*] even though it is permitted to kill it, [*and so*] it is obvious and clear that this is a mistake of the scribe and that we need to read ‘if you want to say that he is exempt [*from the death penalty*] for killing it in the womb’ that it is not like it is written that he is liable [*for the death penalty*] for his killing of a fetus when the mother is already dead and after that in the answers it is necessary to read that ‘even if he is exempt [*from the death penalty*] for killing it’. And that this is a mistake of the scribe is clear that that which is brought as a proof from a gosses [*person on the brink of*

שו"ת אגרות משה חלק חו"מ
ב' סימן סט
בענין הפלת עובר לברר שאסור
אף בשביל צער האם

א. לברר שהריגת עובר אסורה
באסור רציחה בין בעכו"ם בין
בישראל

הנה בדבר הריגת עובר במעי אמו בישראל מפורש בתוס' סנהדרין דף נ"ט ע"א ד"ה ליכא דאסור בפשיטות באיסור רציחה משום דליכא מידעם דלישראל שרי ולעכו"ם אסור, וכל כך פשיטא להו דהוא אסור ובאיסור רציחה, עד שהקשו לפי מה שהיו סבורים בקושייתם ובתירוץ ראשון דבעכו"ם אסור להרוג את העובר להציל את אמו איך מותר זה בישראל והוצרכו לתרץ דהוא משום דבישראל איכא מצוה להרוג כדי להציל האם וכפי כללם לעיל מזה באותו הדבור דבדבר שהוא מצוה לישראל לא אמרינן המי איכא מידי, ... הרי מפורש בתוס' סנהדרין שישראל נאסרו ג"כ בהריגת עוברים באיסור רציחה. ואין לטעות מלשון התוס' נדה דף מ"ד ע"א ד"ה איהו שכתבו שני פעמים לשון מותר להרגו, בקושייתם את"ל דמותר להורגו בבטן אפילו מתה אמו ולא הוי כמונח בקופסא אמאי מחללין עליו את השבת שמביאין סכין דרך רה"ר לקרוע האם, ובתירוצם כתבו דמ"מ משום פ"נ מחללין אע"ג דמותר להרגו, דפשוט וברור שהוא טעות סופר וצריך לגרוס את"ל דפטור ההורגו בבטן, שהוא דלא כדכתבו דחייב על הריגת עובר כשכבר מתה אמו, ואח"כ בתירוצם צריך לגרוס אע"ג דפטור ההורגו, והוא טעות סופר הניכר דהא מסקי להביא ראיה מגוסס בידי אדם דההורגו פטור ומחללין עליו את

death] who is killed by a person where the killer is exempt and we violate Shabbat for him as it says in perek 2 of Yoma page 84b that we don't go in saving a life after the majority, and how is it relevant to bring a proof from [*the case of*] a gosses which is forbidden by the prohibition of murder to a fetus if you say that it is permitted [*to kill it but*] also we violate the Sabbath for it, rather one is forced to say that this is a mistake of the scribe and with a fetus it is forbidden but he is exempt [*from the death penalty*], and thus there is a proof from a case where there is not an obligation of death penalty if he kills someone and yet we do violate Shabbat for that person. And even without this if it is permitted to kill it how is it relevant that it is permitted to violate Shabbat for it, because [*that would make*] violation of Shabbat dependent on the whim of the person, if he wants he should not save it, and even kill it with his hands, if he wants to let it live he is permitted to violate Shabbat and there is no matter like this ever because all violations of Shabbat that are permitted to save a life it is an obligation [*to save that life*] and not [*just*] a permission and if so it is clear also in Tosfot Nida that it is forbidden to kill a fetus and thus we violate the Sabbath for it and if even for a fetus inside its mother's womb we violate Shabbat it is therefore clear that it is forbidden to kill it...

2. On that which can be asked on the Rambam that he permits to kill a fetus in a situation of danger to the mother because of pursuer and why when its head comes out we do not touch it.

And that which can be asked on the Rambam that if a fetus is considered to have the status of pursuer it should be permitted [*to kill it*] also when its head goes out like Rav Chiya asks in the gemara Sanhedrin 72b rather one needs to say like the answer of Rav Hisda that it is different there because heaven is pursuing her and it [*the fetus*] is [*no longer*] considered a pursuer and that which the Rambam also writes on this law "that if its head comes out we do not touch it as we do not push aside a life for a life and this is the nature of the world" and it is written in the Kesef Mishna that this is the explanation of "heaven is pursuing her" in the gemara. But if so, should not also a fetus which is still inside the womb of its mother and its head has not gone out also not be [*considered*] a pursuer from this reason? ...

...[*and the reason is that*] you do not know if the child is pursuing the woman or the woman is pursuing the child, and this is what heaven has done that it is

השבת כדאמר בפ"ב דיומא דף פ"ד ע"ב דאין מהלכין בפ"נ אחרי הרוב, ואיך שייך להביא ראיה מגוסס שהוא אסור באיסור רציחה לעובר אם נימא שהוא מותר שג"ה יהיו מחללין עליו את השבת, אלא מוכרחין לומר שהוא ט"ס ובעובר הוא אסור אך שפטור, דלכן איכא ראיה דעל מי שליכא חיוב מיתה לההורגו מחללין את השבת. וגם בלא זה אם היה מותר להורגו איך שייך שיהיה מותר לחלל עליו שבת, וכי חלול שבת תלוי ברצונו של האדם דאם ירצה לא יציל וגם יהרגוהו בידים, ואם ירצה לקיימו יהיה רשאי גם לחלל שבת, שליכא ענין כזה כלל דכל חלול שבת המותר להצלת נפש הוא חיוב ולא רשות. וא"כ הוא כמפורש גם בתוס' נדה שאסור להרוג עובר דלכן מחללין עליו את השבת. ואף בשביל עובר שבמעו האם הא מחללין שבת, וממילא ברור שאסור להורגו.

ב. במה שקשה על הרמב"ם שכ' דהיתר להרוג העובר במקום סכנה דהאם הוא משום רודף, דאמאי יצא ראשו אין נוגעין בו.
ומה שקשה על הרמב"ם דאם נחשב העובר בדין רודף היה לן להתיר גם ביצא ראשו כדקשה ר"ח בגמ' סנהדרין ע"ב ע"ב אלא צריך לומר כדתירין ר"ה שאני התם דמשימא קא רדפי לה ולא נחשב רודף, וכדכתב גם הרמב"ם בהלכה זו ואם משהוציא ראשו אין נוגעין בו שאין דוחין נפש מפני נפש וזהו טבעו של עולם, וכתב הכ"מ שזהו פירוש על משימא קא רדפי לה שבגמ'. שא"כ גם העובר שעדיין במעיה ולא הוציא ראשו נמי אינו רודף מטעם זה...

אין את יודע אם הקטן רודף את האשה או האשה רודפת את הקטן, היינו דמשימא נעשה שא"א שיחיו

impossible that both of them shall live because if the baby shall be born the woman shall die, and if the baby shall not be born alive, but it shall be taken out limb by limb the woman shall live, and therefore we place the matter like this that when its head comes out we equate the two in their pursuing but when the fetus is still in the womb of its mother, when the fetus is still not a complete life [*nefesh gamor*] that we consider that there is an advantage to the mother over the fetus that she is a complete life and it is still not a complete life and we hold that only the fetus is [*considered*] a pursuer and the mother is not a pursuer and thus there is on us to kill the fetus due to the law of pursuers on this basis. And this can be derived from a careful examination of the language of the mishna at the end of perek 7 of Oholot because her life takes priority over its life, ... and this reason we can see to explain the intention of Rashi in Sanhedrin 72b that he is not writing that it is not a life and that there is not a prohibition of murder rather that there is another prohibition that pushes it away because of saving the life of the mother ...

And thus, according to both Tosfot and the Rambam and even Rashi there is a prohibition of murder from the prohibition of *lo tirzach* [*thou shall not murder*] also on [*killing*] a fetus and it is only that the one who kills is exempt from being put to death, and it is forbidden to kill it even to save the life of any [*other*] people and only to save its mother that she should not die in childbirth is it permitted and not because of any other need of the mother because this is straightforwardly forbidden. **And for this reason I have ruled that even the doctors who say that this is a risk that maybe the mother may die if they do not kill the fetus even though for the matter of violating Shabbat all its prohibitions are violated and overruled in matters of doubt as it says also for a small doubt and for a doubt of a doubt we violate [*Shabbat*] in any event to kill a fetus it is forbidden until there is an determination by great doctors that it is close to certain that the mother will die because for this to be considered a [*case of a*] pursuer it needs to be close to certain that it is a pursuer and also it is clear that in this there is no distinction between babies and even if the babies, in the view of the doctors, will not live many years after they are born and these children with the sickness called Tay Sachs even if you know by way of tests on the fetus that they have instituted recently that this fetus is a fetus like this it is forbidden since there is no danger to the mother and there is no pursuer and there is**

שניהן, דכשיוולד הולד האשה, וכשלא יולד חי שיצא אברין אברין תחיה האשה, שלפיכך מניחין הדבר כמות שהוא שזה הוי בהוציא ראשו ששוו תרוייהו בהרדיפה. אבל כשעדיין הוא עובר במעי אמו, שהעובר אינו עדיין נפש גמור, שנמצא שעל היתרון שאיכא להאם מהעובר שהיא נפש גמור והוא אינו עדיין נפש גמור הוי רק העובר רודף והאם אינה רודפת לכן יש לנו להרוג את העובר מדין רודף על יתרון זה. ובוזה מדוקדק לשון המשנה סוף פ"ז דאהלות מפני שחיייה קודמין לחייו, וטעם זה נראה לפרש בכוננת רש"י סנהדרין ע"ב ע"ב דלא כתב לאו נפש הוא ואין בזה איסור רציחה אלא איסור אחר שנדחה מפני פ"נ (פקוח נפש) דהאם, ...

ולכן לדינא בין לתוס' בין להרמב"ם ואף לרש"י איכא איסור רציחה מלא תרצה גם על עובר ורק שפטור ההורגו ממיתה, ואסור להורגו אף לפ"נ (פקוח נפש) דכל אינשי ורק להצלת אמו שלא תמות בלידתו הוא ההיתר ולא בשביל שום צורך דהאם שזה אסור בפשיטות. ומטעם זה הוריתי שאף שהרופאים אומרים שיש חשש שמא תמות האם כשלא יהרגו את העובר אף שלענין חלול שבת וכל האיסורין היו מחללין והיו עוברין במדת חשש שאמרו דהא גם בשביל ספק קטן וס"ס (וספק ספיקא) מחללין, מ"מ להרוג את העובר יהיה אסור עד שתהיה האומדנא להרופאים גדולה קרוב לודאי שתמות האם דמאתר דהוא מצד שנחשב רודף צריך שיהיה כעין ודאי שהוא רודף, וגם פשוט שאין חלוק לפ"ז בין הולדות, דאף הולדות שלפי דעת הרופאים הם כאלו שלא יחיו שנים רבות כהא דנולדים איזה ילדים במחלה הנקראת תיי- סקס אפילו כשנודע ע"י הבדיקות בעובר שנתחדש עתה שהולד יהיה ולד כזה אסור כיון דלהאם ליכא סכנה ואינו רודף אין להתיר אפילו שהצער

no permission even if the pain will be very great and the father and the mother will be stricken from this. And for this reason I say to the doctors who observe the Torah that they should not do this test since there is no rationale for this because it is forbidden to abort the fetus and it causes only pain to the mother and the father and it may cause them to go to a non-Jewish doctor who is not observant of Torah and abort and it will be found that he will violate the prohibition on placing a stumbling block before the blind [*lifnei iver*]...

3. On that which is written in the Chavvot Yair ... on the matter of killing a fetus....

And that which is found in the Chavvot Yair siman 31 that from that which is written in Tosfot Nida we derive that where the baby has not uprooted itself it is permitted to kill it this is from the language "permitted to kill it" but it is impossible to say this because if it is permitted to kill it, it is not appropriate that we violate Shabbat for it and like he writes himself "to say it is permitted to kill it and permitted to violate Shabbat to save it, indeed there is not any sense to this", and if so it is necessary to say that this is a mistake of the scribe as [*I have said*] above.

4. On the words of ... the Ya'avetz on this matter and to make it clear that the killing of a fetus is forbidden whether kosher or a mamzer, whether healthy or sick under the prohibition of murder

...And behold in the She'elat Ya'avetz chelek 1 siman 43 I saw things which are not proper to say that for a mamzer fetus it is permitted to abort it for the reason that a woman in the time the Sanhedrin was in the chamber of hewn stones they would condemn her to death and they would not wait until she gives birth as is written "also the two of them" to consider the baby also as if it is already killed and [*hence*] it is permitted and also a mitzvah to abort it, and even if today there is no Sanhedrin and they cannot render judgment on her and they cannot sentence her to death and even they cannot warn her, still the four types of executions are not nullified [*i.e. are still carried out by way of heaven*], and more he goes on in this which is not like the Chavvot Yair who writes simply that there is no distinction [*between a mamzer and a kosher fetus*] and indeed these words are [*empty*] even if they were written by a great man like the Ya'avetz because all the obligations of death even for one who worships idols and

יהיה גדול מאד וגם יחלו האם והאב מזה. ומטעם זה אמרתי להרופאים שומרי תורה שלא יעשו בדיקה זו כי לא יהיה תועלת מזה כי יהיו אסורים להפיל את העובר ויגרמו רק צער להאב ולהאם וגם יארע שילכו אצל רופא נכרי ואינו שומר תורה להפילו ונמצא שיעברו על לפ"ע (לפני עור)

ג. במש"כ החו"י ... בענין הריגת עוברין, ...

ועיינתי בחו"י סי' ל"א ומש"כ דמתוס' נדה משמע דבלא עקר הולד מותר להורגו היה זה מלשון מותר להרגו, אבל הא"א לומר כן דאם מותר להרגו לא היה שייך שיחללו עליו שבת וכדכתב בעצמו דלומר דמותר להרגו ומותר לחלל שבת להצילו ודאי אין לו שחר וא"כ מוכרח לומר שהוא טעות סופר כדלעיל.

ד. בדברי ... והיעב"ץ בענין זה וברור שאסורה הריגת עוברין בין כשרים ובין ממזרים, בין בריאין ובין חולין, באיסור רציחה. ... והנה בשאילת יעב"ץ ח"א סימן מ"ג ראיתי דברים שלא נתנו להאמר שבעובר ממזר מתיר להפילו מטעם שהאשה בזמן שהיו סנהדרין בלשכת הגזית היו מחייבין אותה מיתה ולא היו ממתניין עד שיולד מקרא דגם שניהם נחשב הולד כבר קטלא ומותר וגם מצוה להפילו, ואף שבזה"ז ליכא סנהדרין ואף דינה לא גמרו ולא יגמרו למיתה וגם לא התרו בה דין ד' מיתות לא בטלו, ועוד האריך בזה דלא כהחו"י שכתב בפשיטות שליכא שום חלוק, וממש דברים בטלים הם אף שכתב זה אדם גדול כהר"עב"ץ, כי כל חיי"מ [חייבי מיתות]

violates Shabbat and who has relations with one forbidden to him with witnesses and with a complete warning and he has already come to judgement before the Sanhedrin and they [were minded to render] the judgement that he is liable for the death penalty, in any event, at all times when they have not brought down the judgment stating that he is liable for the death penalty and specifically in front of him, if a person kills him that person is killed like one who kills a person who has not sinned ever, because the passing of the sentence exactly is in their speaking after they have deliberated in the majority of the Sanhedrin only then is he is liable for the death penalty and before that even if they already know the intention of the Sanhedrin to make him liable for the death penalty still he like one who is exempt completely from all the judgements of the Torah.

אפילו עובד ע"ז ומחלל שבת
 ובא על העריות בעדים
 ובהתראה גמורה וגם כבר בא
 דינו לפני הסנהדרין ונוטה להם
 הדין שחייב מיתה מ"מ כל זמן
 שלא אמרו הפס"ד שחייב מיתה
 ובפניו דוקא והרגו אחד נהרג
 עליו כהורג אדם שלא חטא
 מעולם דגמר דינו ממש
 באמירתם אחר שהחליטו ברוב
 סנהדרין הוא המחייב המיתה
 וקודם לכן אף שכבר נודע
 שדעת הסנהדרין נוטה לחייבו
 מיתה הוא עדיין כפטור לגמרי
 לכל דיני התורה.

I wrote all this for the matter of the great breach in the world that the governments of many countries are permitting to kill fetuses and among them the leaders of the state in the State of Israel, and already they have killed fetuses without number that today behold there is a further need to make a fence for the Torah, and all the more so that they should not make leniencies in the prohibition of murder that is most stringent, and therefore I choked to see the teshuva of one Rabbi in the land of Israel that wrote to the head of the hospital Sharei Tzedek ... permitting abortion where by way of medical checks when the fetus was more than 3 months it was determined that the fetus had the sickness of Tay Sachs, and he put forward the idea that the killing of fetuses was to many poskim only [prohibited] rabbinically and even if it was from the Torah it was only as a fence between us of the world but because of destruction of life there was no aspect at all, ... therefore he concludes to permit with Tay Sachs to abort until seven months, and I do not understand this time which is not found at all. And it is clear and straightforward like that which I wrote [that the] halacha is clear according to our Rabbis, the rishonim, the commentators and the real poskim that the prohibition is under the law of real murder of any fetus whether kosher or mamzer whether a regular fetus or one that is sick with Tay Sachs that all of them are forbidden from the real law, and one should not make a mistake and rely on the teshuva of this Chacham ...

כתבתי כל זה לענין הפרצה הגדולה
 בעולם שהמלכות דהרבה מדינות
 התירו להרוג עוברים ובתוכם גם
 ראשי המדינה במדינת ישראל וכבר
 נהרגו עוברים לאין מספר שבזה"ז
 הא עוד יש צורך לעשות סיג
 לתורה, וכ"ש שלא לעשות קולות
 באיסור רציחה החמור ביותר, שלכן
 נשתוממתי בראותי תשובה מחכם
 אחד בא"י הנכתב למנהל ביה"ח
 שערי צדק ... המתיר הולדות
 שע"י בחינות הרופאים כשהוא
 עובר יותר מג"ח = מג' חדשים =
 שהעובר הוא במחלת תיי - סקס
 להפילו, ומצד זה הקדים שעצם
 הריגת העוברים הוא להרבה
 פוסקים רק מזרעו ואף אם הוא
 מדאורייתא הוא רק משום גדר
 בנינו של עולם אבל מחמת איבוד
 נפשות אין נדנדוד כלל, ... שלכן
 מסיק להתיר בתיי - סקס להפיל עד
 שבעה חדשים, ולא מובן זמן זה
 שלא מצינו כלל. וברור ופשוט
 כדכתבתי הלכה הברורה ע"פ
 רבותינו הראשונים המפרשים
 והפוסקים ממש שאסור בדין רציחה
 ממש כל עובר בין כשר בין ממזר
 בין סתם עוברים ובין הידועים
 לחולי תיי - סקס שכולן אסורין
 מדינא ממש, ואין לטעות ולסמוך
 על תשובת חכם זה ...

4. **Tzitz Eliezer chelek 9, siman 51 perek 3** (*Rav Eliezer Yehuda Waldenberg 1915 – 2006, Jerusalem*)

... Stopping pregnancy for the reason of health or mamzerim or honour of the family....

a. **a non-Jew merits the death penalty for fetuses,**

... "And the Rambam rules as the halacha like the words of Rabbi Yishmael in his halachot in perek 9 of Hilchot Melachim halacha 4: "a non-Jew who kills a life, even a fetus in the womb of its mother is liable the death penalty."

and there is an opinion that they do not merit the death penalty;

Gives two reasons why they may not merit the death penalty:

[- in the case where the fetus is threatening the life of the mother] and like the Rambam who holds that it is a pursuer and if so there is place to permit it to be killed even by a non-Jew in order to save its mother which it is causing her to die and thus it is written [*in Tosfot Sanhedrin 59a*] it is possible that even for a non-Jew it is permitted;

- it is possible to explain further the intention of the words of Tosfot in Nida that the opinion of the Tanna Kama in Sanhedrin 57b there disagrees with Rabbi Yishmael and according to him a non-Jew is not killed on fetuses and the verse one who sheds the blood of a man etc is interpreted with a different interpretation ... And the essence of the matter is that it is possible to say that the Tanna Kama disagrees with Rabbi Yishmael [*and*] I saw that such written in the responsa of the Achiezer part 3 siman 5 that one can establish that perhaps it is specifically according to Rabbi Yishmael that a non-Jew is killed on fetuses from the strength that there is a prohibition from the Torah for a Jew and since it is possible to say that the Tanna Kama there disagrees it is possible that in truth there is no prohibition from the Torah see there

b. **a Jew does not merit the death penalty for [killing] fetuses;**

- not according to Rashi:

As behold it is explicitly set out in Rashi [*in Sanhedrin*] that the reason that it is permitted to kill the fetus all the time that it has not come out into the

שו"ת ציץ אליעזר חלק ט סימן
נא - קונ' רפואה במשפחה פרק ג

... הפסקת הריון מטעמי בריאות או
פסול ממזרות וכבוד משפחה

. א' בן נח נהרג על העוברין.

... "וכדברי רבי ישמעאל פסק
הרמב"ם את ההלכה כן בהלכותיו
בפ"ט מה' מלכים ה"ד וז"ל: בן נח
שהרג נפש אפילו עובר במעי אמו
נהרג עליו."

ויש דעה שאינו נהרג

... וכדעת הרמב"ם דס"ל שהוא
כרודף ואם ככה יש מקום לצדד
להתיר להורגו אפילו בעכו"ם כדי
להציל את אמו שבגרמתו עומדת
למות, ולכן כותבים דאפשר דאפילו
עובר כוכבים שרי. ...

... ויכולני לפרש עוד בכוננת דברי
מתוס' בנדה דסברי דת"ק בסנהדרין
ד' נ"ז ע"ב שם פליג על רבי
ישמעאל ולית ליה דבן נח נהרג על
העוברין, והפסוק דשופך דם האדם
וגו' דריש דדרשא אחריא, ... ועצם
הדבר הזה די"ל דת"ק פליג בזה על
ר"י ראיתי שכותב לומר כן גם
בשו"ת אחיעזר ח"ג סו"ס ס"ה
דיתכן דאולי דוקא לר"י שדב"נ
נהרג על העוברין מוכח דאיכא
איסור תורה לישראל וי"ל דת"ק
שם פליק ולדידי' אפשר דבאמת אין
איסור תורה ע"ש. ...

ב' ישראל אינו נהרג על העוברין.

On Rashi

... הרי לנו ברש"י דפירש בהדיא
שהטעם שניתן להרוג העובר כל זמן
שלא יצא לאויר העולם כדי להציל

air of the world in order to save the mother is because all the time that it has not come out into the air of the world it is not a life, and if so from this we can derive also the exemption of a Jew that he is not executed on fetuses because it is not a life, and so it seems to me;

- *not according to Tosfot:*

In my opinion, it is logical to say that Tosfot in Nida goes according to the one who holds that we do not say 'there is not anything forbidden to a non-Jew and permitted to a Jew' and thus there is no foundation to say that a Jew is prohibited from this and there is to us no learning [from the Torah] on this and thus rather we should say that there is a prohibition from the rabbis because of fencing the building of the world and Tosfot [here in Nida] is dealing with the laws of the torah prohibition on this;

- *not according to the Rambam:*

"... Behold the Rambam does not hold like Rashi that the reason is that before then it is permitted to kill it because it is not a life, rather he gives the reason because it is like a pursuer and we derive from this that were this not the case it would be forbidden to kill it, and the reasoning in this is because also it is called a life, and if so, we need to understand why it is that [he says that] Jews are not also killed on fetuses. However, there is proof of this from that which is in Nida and so we can prove also from the mishna and gemara in Aruchin that if there is a woman who is to be taken out to be executed, we don't wait until she gives birth. Hence we find according to many of the great poskim that they hold that this is the opinion of the Rambam, that he does not hold as halacha of the general principle that "there is nothing permitted to a Jew that is forbidden to a non-Jew"

- c. **when there is a need the rule is that it is permitted to arrange for a woman to abort and it is better that this is performed by way of a Jewish doctor.**
- d. **it is stricter regarding the performing of an abortion by a non-Jew than by a Jew because they [the non-Jews] are commanded [i.e., forbidden in the killing of] also on fetuses and one can violate *lifnei iver* [putting a stumbling block before the blind]. [But] when there is no other besides him that is prepared, he can also perform it. And that which is written that it is forbidden is when there is not seen to be a danger to the woman. And likewise, when there is a need to**

את אמו מפני שכל עוד שלא יצא לאויר העולם לאו נפש הוא, וא"כ מינה דזהו גם הפטור דישראל אינו נהרג על העוברין מפני דלאו נפש הוא וכנ"ל....

On Tosfot:

לענ"ד מסתבר לומר דהתוס' בנדה אזלא אליבא דמאן דלית ליה דאמרינן ליכא מידעם דלעכו"ם אסור ולישראל שרי, ולכן אין כל יסוד לומר דבישראל איסורא מיהא איכא, דאין לנו שום לימוד על כך, ויתכן רק לומר דאיכא מיהת איסורא מדרבנן, משום גדרת גדר בנינו של עולם, והתוס' איירי מדין תורה בזה.

On the Rambam:

... הרי שהרמב"ם לא ביאר כרש"י שהטעם דקודם לכן מותר להורגו מפני דלאו נפש הוא, אלא פירש הטעם מפני שהוא כרודף, ומשמע הא לא"ה היה אסור להורגו, והטעם בזה לכאורה מפני דגם הוא מיקרי נפש, וא"כ יש להבין דמדוע לא יהא גם ישראל נהרג על העוברין. אמנם יש הוכחה לכך מההיא דנדה, וכך מוכח גם מהמשנה והגמ' בערכין ד' ז' ע"א דאיתא דהאשה שיצאה ליהרג אין ממתינין לה עד שתלד, כי מצינו לכמה מגדולי הפוסקים שסוברים כן גם בדעת הרמב"ם דלא ס"ל להלכה הך כללא דליכא מידעם, ...

ג' כשיש צורך והדין נותן שמותר לסדר לאשה הפלה יש להעדיף לבצע זאת על ידי רופא ישראלי.

ד' יש להחמיר בסידור הפלה לעכו"ם מלישראל באשר המה מצוין גם על העוברין ועוברים על לפ"ע [לפני עיור] כשאין אחרים בלעדו שמוכנים ג"כ לבצע זאת. ומכ"ש שאסור זאת כשלא נשקפת סכנה לאשה. וכמו כן כשיש מן הצורך לסדר הפלה לעכו"ם

perform an abortion on a non-Jew, it is preferable that a Jewish doctor does this.

**יש לחזור שיעשה זה רופא
ישראלי.**

- e. **there are those who hold that even though a Jew does not merit the death penalty for killing fetuses, in any event there is prohibition from the Torah to do this;**

**ה' יש סוברים שאף על פי
שישראל אינו נהרג על העוברין
מכל מקום יש עליו איסור תורה
מעשות זאת.**

In any even we see that the Chovvot Yair and the Ya'avetz conclude that in essence that the basis of the prohibition for a Jew on killing fetuses is because of [the biblical prohibition of] wasting semen, but the Chovvot Yair considers it exactly like wasting semen and therefore is stricter in this and the Ya'avetz holds that this is a fence which a lighter level than when the semen comes out and enters into the womb of the woman and thus can see reason to be more lenient in this in a situation of need. (And perhaps the Chovvot Yair is stricter in this because while it is not called a life, it is called a man, like is written above on this in his words to explain that which the non-Jews are liable the death penalty for it and to settle with the words of the Rambam).

עכ"פ ראינו שהן החו"י והן היעב"ץ
מסכימים לעצם ההנחה שי"ל
שיסוד האיסור בישראל בהריגת
עובר הוא משום השחתת זרע, רק
החו"י משוי לי' ממש להו"ל ועל
כן מחמיר בזה יותר, והיעב"ץ ס"ל
דזה בגדר של מדרגא קלה יותר
מהו"ל בהיות ונכנס לרחם האשה
ולכן מראה פנים להקל בזה יותר
במקום צורך. (ואולי סבר לה
החו"י להחמיר בזה יותר מפני דנהי
דנפש לא מיקרי אבל אדם מיקרי,
וכפי שכותב להלן מזה בדבריו שם
להסביר עי"כ הא דב"נ נהרג עליו
וליישב דברי הרמב"ם).

...
Rather there is also to say that that which Tosfot says that it is permitted to kill it his intention is not to obligated him at all from the laws surrounding the prohibition of murder but that he would agree that there is a prohibition in it from the prohibition on wounding, and thus it is prohibited to kill [the fetus] if not for some other need of a person

...
אלא דיתכן גם לומר דז"ש התוס'
דמותר להרגו הכוונה דלא חייבין
עליו כלל מכה דין גדר איסור
הריגה אבל שפיר מודים דאיסור
מיהת איכא מכה איסור חבלה ולכן
אסור משום כך להרגו שלא לאיזה
צורך אחרינא של נפש אדם.

Again, I saw in the responsa Tzephant Paneah chelek 1 siman 59 that he writes also to explain so the intention of the words of Tosfot in Nida that this which it teaches with the language of "permitted" that it is to be explained like the situation with one who wounds his fellow, see there. And so that which is written also in responsa Ateretz Chachamim to Even Haezer siman 1 that he writes also to say the same explanation for the Maharit that there is in the death of a fetus a prohibition of damages, see there.

שוב ראיתי בשו"ת צפנת פענח ח"א
סימן נ"ט שכותב נמי לבאר כן
בכוונת דברי התוס' בנדה דזה
שנקטו לשון מותר די"ל דהוי כמו
חובל בחבירו ע"ש. וכן מ"ש גם
בשו"ת עטרת חכמים חאה"ע סימן
א' שכותב נמי לומר כעין סברת
המהרי"ט שיש בהמתת עובר איסור
מזיק ע"ש .

- f. **there are those who hold that there is not even a prohibition from the Torah, and there is only a prohibition from the rabbis.**

And see in the response Chaim v'Shalom of the Rav Palagi chelek 1 siman 40 that also he holds that this prohibition of aborting a fetus is only from the rabbis and is not in the category of a prohibition of murder and he proves it also from the words of the Beit

**ו' ויש סוברים שגם איסור תורה
ליכא ויש רק איסור מדרבנן.
יעוין בשו"ת חיים ושלום להגר"ח
פלאגי ז"ל ח"א סימן מ' שגם הוא
סבר ליה דאיסור הפלת עובר אינו
אלא מדרבנן ואינו בכלל איסור
ש"ד [שפיכות דמים] ומוכה לה גם
מדברי הבית יהודה הנ"ז, וכמו"כ**

Yehuda that I brought, and like I wrote it is clear also that this matter which he permitted he wrote to permit because of a risk of danger to the baby, he would not have ruled so if he had not been certain of this. Also the Chaim v'Shalom there explains on that matter which is written further in the Beit Yehuda to prove so from the gemara and Rashi and Tosfot and the Rambam that there is no prohibition from the Torah because of murder rather the prohibition is from the rabbis see there.

ביאר ג"כ שזהו דבר היתרו שכתב להתיר למיחש לסכנת הילד, אם כי לא ביאר מאין לו זאת. אך החיים ושלום שם הפריז על המדה במ"ש עוד שהבית יהודה הכריח כן מהש"ס ורש"י ותוס' והרמב"ם והרא"ם דליכא איסור מד"ת משום ש"ד אלא איסורו הוי מדרבנן ע"ש.

- g. and there are also those who hold that even the prohibition from the rabbis that there is, is weak;** And like this that is learned from Oholot that there is no prohibition on killing fetuses I found that which was written in the responsa Emunat Shmuel of the Gaon Baal Brachos Hazevach siman 14 at the end of the responsa and he writes there explicitly that it is not just that in connection with fetuses there is no prohibition from the Torah, but even from the rabbis there is nothing except a slight prohibition and he establishes the principle of this from that which is permitted that we push aside a life for a life when the head of the fetus has not come out see there.
- h. according to the hidden torah [kabbalah] the prohibition of aborting a fetus is very strict;** And thus it is appropriate to reproduce the language of the Zohar Hakodesh perek Shemot 4, 3b that the Ya'avetz makes allusion to in his teshuva ...*[details of the Zohar set out]*
- i. when it is seen that there is a danger to the woman with continuing the pregnancy it is permitted to abort the fetus without any difficulty;**
- j. also when the situation is that the health of the woman is very weak and for the sake of healing her or quieting her great pain it is needed to perform an abortion on the fetus, even though there is no fundamental danger; also there is place to permit this to be done according to the view of the posek when he sees the situation which is before him;**
- k. and similarly, there is to permit when the woman is nursing;** And from that which the Beit Yehuda explains that the prohibition is only from the rabbis comes words at

ז' וישנם גם הסוברים שגם מדרבנן האיסור שיש בזה הוא קלוש.

בכזאת ללמוד מההיא דאהלות שאין איסור בהריגת עובר מצאתי שכותב גם בשו"ת אמונת שמואל להגאון בעל ברכת הזבח סימן י"ד בסוף דברי התשובה, דכותב שם בפשיטות שלא רק שאין בעוברין איסור דאורייתא, אלא אפילו מדרבנן ליכא אלא קצת איסור, ומנמק יסודו לכך מפני דהא שרינן בחי' ודוחים נפש מפני נפש כשלא הוציא עובר את ראשו עיי"ש.

ח' ע"פ תורת הנסתר האיסור בהפלת עובר המור עד מאד. לשם כך כדאי להעתיק בזה לשון הזוה"ק פ' שמות ד' ג' ע"ב שרמז עליו היעב"ץ בתשובתו שם ...

ט' כשנשקפת סכנה לאשה בהמשכת ההריון יש להתיר הפלת העובר בשופי.

י' גם כשמצב בריאותה של האשה רופף מאד ולשם רפואתה או השקטת מכאוביה הגדולים דרוש לבצע הפלת העובר, אע"פ שאין סכנה ממשית, גם כן יש מקום להתיר לעשות זאת, וכפי ראות עיני המורה המצב שלפניו.

י"א כן יש להתיר כנ"ז כשהאשה מינקת. ומזה שסבר הבית יהודה שהאיסור אינו אלא מדרבנן בא כנראה בסוף

the end to be lenient and he writes: “and anyway a woman who becomes pregnant in her days of nursing is permitted to do what she is able to abort since there is a danger to the baby and even the rabbis who disagree with Rabbi Meir in the first perek of Yevamot and say in relation to the three women [*who Rabbi Meir says*] may use a barrier contraceptive device etc [*and which include*] a nursing mother lest she wean her son and he die and the rabbis hold that she has relations in the normal way [*the rabbis*] would agree here because there [*that she does not use a barrier contraceptive device*] it is only because G-d preserves the simple, but here where the concern of pregnancy has in fact occurred, all would agree that we take into account the risk of danger to the baby who is being nursed and it is permitted to drink medicine to abort, see there.

- 1. a married woman who was unfaithful or was raped and conceived even from a non-Jew where the baby would not be a mamzer or where she does teshuva, with the support of many gedolei poskim it is permitted to abort either because of her embarrassment or because of the desecration of the Name [*of G-d*] or the stain and embarrassment of the family [if not for other reasons mentioned inside];** In truth I saw in the responsa Rav Poelim there on the matter that they asked him also on a married woman who committed adultery and who conceived in her adultery to abort the fetus after [*the pregnancy*] was established and had been in her womb five months ... and he writes: It seems that there is an opening according to me to say that where there is a stain on the family, disgrace and desecration of the Name [*of G-d*] if the fetus remains and is not aborted this is considered a great need see there. And if so, learn from this that the common denominator in all these is that the matter is considered a great need which is required for the mother herself and it is for her that we are concerned and for her herself and that which we have found to permit in relation to a fetus behold this is for the need of the mother, and not for the need of others. [*The Tzitz Eliezer also discusses the reasoning of the Ya'avetz that it is permissible to abort because the woman herself could in the time of the Sanhedrin be put to death, but prefers to say that the logic of the Ya'avetz is because he holds the prohibition is only rabbinic, and not primarily for this reason*]

דבריו להקל בצד מה בנידונו וכותב: ומיהו האשה המתעברת בימי הנקה מותרת לעשות מה שיכולה כדי להפיל כיון דאיכא סכנת וליד דאפילו לרבנן דפליגי אדר"מ בפ"ק דיבמות דאמר דג"נ [דג' נשים] משמשות במוך כו' מניקה שמא תגמול בנה וימות וסברי רבנן דמשמעות כדרכן והולכות מודו הכא, דהתם דקא דוקא/ דתלינן שומר פתאים ד' אבל הכא שחשש העיבור הרי נעשה לפנינו בודאי כ"ע מודו דאיכא למיחש לסכנת וליד היונק ומותרת לשתות סם המפיל עיי"ש.

י"ב אשת איש שזנתה או נאנסה ונתעברה ואפילו מעכו"ם שאין הולד ממזר וחזרה בתשובה מצדדים כמה מגדולי הפוס' להתיר לסדר הפלה אי משום בזיונה ואי משום חלול השם ופגם ובזיון המשפחה [ואי משום נימוקים אחרים הנזכרים בפנים]. באמת ראיתי בשו"ת רב פעלים שם שדבר שאלתו היתה ג"כ ע"ד א"א שזינתה ונתעברה בזנותפנים שתפיל העובר אחר שכבר הוכר ונגמר בבטנה ה' חדשים, ... וכותב: ונראה דיש פ"פ (פתחון פה) לבע"ד ולומר היכא דאיכא פגם משפחה ובזיון וחילול השם אם ישאר העובר ולא תפיל אותו חשיב זה צורך גדול עיי"ש. וא"כ דון מינה בצד השוה ובק"ו שהדבר נחשב לצורך גדול כשנמצא בכאמור באם גופיה, והיא בעצמה היא שחשה בנפשה ככל הנ"ז, דהרי מה שמצינו שהתירו בעובר הרי הוא כשזה לצורך האם ולא לצורך אחרים....

- m. to arrange an abortion prior to the expiry of 40 days of the pregnancy and also including before 3 months of the pregnancy is much easier than arranging it after this but there is support to permit to arrange an abortion, so it seems to me, before [the count] is fulfilled when the fetus is no longer moving and also when there is a justifiable suspicion that the fetuses will be born defective or in pain;

...behold we find in the books of the achronim that they distinguish between less than 40 days and more and between before three months and after, to which the Chavvot Yair referred And see in the responsa Beit Shemuel in Choshen Mishpat siman 132 that he writes to distinguish explicitly between a fetus of 40 days or not, and writes that if the fetus is still less than 40 days and has still not completed its form there is not in this a prohibition and even a non-Jew does not merit the death penalty for this. [but there is still a prohibition there to make an abortion for another reason which is because an abortion itself involves also a danger, and even if the doctors say that there is no danger do not listen to them since according to the halacha an abortion is a danger see there. And see in the responsa Binyan David siman 47 that one must obtain a decision from two doctors and not one in front of the other that say that if it is not aborted there will be a danger and if it is aborted there will not be a danger see there. And see also in the responsa Livushei Mordechai on Choshen Mishpat siman 39 that thus one can permit in a place of danger and to permit acting so as to lose the pregnancy when the doctor says that if she remains pregnant her mind will go crazy and such craziness is in the category of danger.]

And likewise, to distinguish between 40 days and more and to say that before 40 days also for a non-Jew it is not in the category of a life and [hence] there is no need to say for a Jew the rationale that there is nothing permitted etc, ...

To distinguish between 3 months and more is written in the responsa Pri Hasadeh chelek 4 siman 50... And on this we see that if there is a legitimate suspicion that the baby will be born defective or in pain there is justification to permit to make an abortion before the completion of 40 days from conception, and also to include when three months has not expired or the fetus is no longer moving.

י"ג לסדר הפלה קודם שנמלאו ארבעים יום מהריונה וגם לרבות קודם ג' חדשים מהריונה הוא קיל בהרבה מלסדר לאחר מיכן ויש על כן לצדד להתיר לסדר הפלה קודם שנמלאו לה כנ"ל והעובר איננו עוד בתנועה גם כשיש חשש מבוסס שהעובר שיולד יצא בעל מום ובעל יסורים.

...הרי מצינו בספרי האחרונים שאימצו להם גם החילוקים בין קודם מ' יום לבין יותר, או בין קודם ג' חדשים לבין יותר שהחזקת יאיר כינה אותם ... יעוין בשו"ת בית שלמה חחו"מ סימן קל"ב שכותב לחלק בפשיטות בין כשעברו מ' יום או לא, וכותב דאם עדיין העובר הוא פחות ממ' יום ולא נגמרה צורתו עדיין אין בו איסור ואף ב"נ אין נהרג ע"ז. [אולם אוסר שם עשיית הפלה מצד אחר והוא גלל כי ההפלה בעצמו כרוכה ג"כ בסכנה, ואפילו אם הרופאים יאמרו שאין סכנה אין שומעין להם כיון שע"פ הלכה הפלה היא סכנה עיי"ש. ויעוין בשו"ת בנין דוד סימן מ"ז שמצריך לברר מב' רופאים זה שלא בפני זה ויאמרו דאם לא ישלשלו יהי' סכנה ובאם ישלשלו לא יהי' סכנה עיי"ש, ועיין גם בשו"ת לבושי מרדכי חחו"מ סימן ל"ט שכן מתיר מיהת במקום סכנה, ומתיר גלל כן לאבד ההריון כשהרופא אמר דאם תתעבר תטרף דעתה דטירוף הוי בכלל סכנה. עיין שם].

ובכזאת לחלק בין קודם מ' יום לבין יותר ולומר דלפני מ' יום גם לב"נ אין זה בכלל נפש וליכא ממילא בישראל הטענה של ליכא מידעם וכו', ... ולחלק בין קודם ג' חדשים לבין יותר כותב בשו"ת פרי השדה ח"ד סימן נ'.. על כן נראה דאם יש חשש מבוסס שהילד שיולד יצא בעל מום ובעל יסורים יש לצדד להתיר לבצע הפלה קודם מלאת ארבעים יום מהריונה, וגם לרבות

כשלא נמלאו עכ"פ שלשה חדשים והעובר עדנה לא בתנועה.

n. on the other hand, to kill the baby when the woman sits already on the birthing stool and the fetus has already uprooted itself to come out is very serious because it has uprooted itself and there is no permission in this situation except in a case of definite danger to the mother;

י"ד מאידך להמית הולד כשהאשה יושבת כבר על המשבר והולד כבר נעקר לצאת הוא חמור בהרבה מלפני שנעקר ואין להתיר בכגון זה כי אם במקום סכנה של ממש לאשה.

o. also in a situation where the halacha permits abortion in any event you need to receive the agreement of the husband because it is his money;

ט"ו גם במקום שהדין נותן להתיר הפלה מכל מקום יש לקבל על כך גם הסכמת הבעל כי ממונו הוא.

p. and so to repeat to perform an abortion by way of the medical system you may do a physical action [And not just by way of her drinking medicines, which the Tzitz Eliezer discusses as arguably being a more preferable route]

ט"ז כן יש לחזור לסדר הפלה ע"י שתיית רפואה מעשיית מעשה בידיים.

q. a woman who is sick from a very dangerous sickness which makes her terminally ill and if the pregnancy is allowed to continue it will bring her death closer and the woman requests that they not make for her an abortion saying it does not matter to her if they bring her death closer so long as she leaves behind a baby, there is place to permit this and not do anything [shev v'al ta'aseh]; And further I saw in the Chavvot Yair there that he writes to ask, on that which is written that it is permitted to kill it and permitted to violate Shabbat to save it indeed does not make sense ...

י"ז אשה שחולה במחלה מסוכנת שעומדת למות ממנה וההריון שהרה בו אם תמשיך בו יקרב מיתתה והאשה מתחננת שלא לסדר לה הפלה ולא איכפת לה אם זה יקרב מימתה ובלבד שישאר אחריה זכר, יש מקום להתיר להיות בזה שב ואל תעשה.

עוד ראיתי בחו"י שם שכותב לשואל. דמ"כ לומר דמותר להרגו ומותר לחלל שבת. להצילו, ודאי אין לו שחר ...

And the reasoning of the words of Tosfot would seem to be because they explain the reason for the permission to violate shabbat as not dependent on whether there is the prohibition of murder rather it is dependent on that which is written that one may save someone in order that he may keep many Shabbatot, and this matter is explained explicitly also from the words of the Ramban in his chiddushim to Nida there and is written so explicitly that even though a fetus is not called a life and there is not in it the saving of a life, in any event we violate Shabbat for it because of that which the Torah says there that one violates one Shabbat so that he should fulfil many Shabbatot, see there.

והסבר דברי התוס' נראה, משום דסברי דדבר היתר לחלל שבת לא תלוי באי יש איסור הריגה אלא תלוי במה שע"כ שיצילוהו ישמור שבתות הרבה, ודבר זה יוצא מפורש גם מדברי הרמב"ן בחידושיו לנדה שם שכותב לבאר כן בהדיא דאע"ג דעובר לא קרינא ביה נפש אדם וליכא ביה משום הצלת נפש מ"מ מחללין עליו שבת, משום דהתם אמרה תורה חלל עליו שבת אחת כדי שיקיים שבתות הרבה ע"ש.

- r. all Jews are warned with a great warning not to behave in a frivolous manner in terminating a pregnancy. And liability for resulting wanton and immoral behaviour, that the people of the world limit themselves in this matter and make restrictions and severe punishments on this. So [such responsibility] is placed on both the asker and the asked; Apart from the fact that there is [potential for] a great breach regarding fetuses and who help this, Jews are to be holy.

... rather we need to cause trembling and to deter all those who behave with scorn and are light headed in the termination of a fetus because of whatever convenience imagined or not imagined and teach them understanding to go down to the depths of the deliberation and the discussion and to judge with separation and with a weighty head and with great responsibility on all occurrences of this question. And may G-d be with the posek.

5. Shut Yabia Omer chelek 4 – Even HaEzer siman 1 (Rav Ovadiah Yosef September 24, 1920 – October 7, 2013, Jerusalem)

... in the matter of an unfortunate woman who gave birth three times by caesarean section. And now she again is pregnant, and she is at the end of her second month, and the doctors seek from her categorically to make an abortion early, because otherwise there is a danger to her life...

1. In the Mishna (perek 7 of Ohalot) a woman that is having difficulty giving birth they cut up the fetus inside her and take it out limb by limb, because her life is before its life. The majority has come out they do not touch it, that we do not push aside a life for a life. And in Sanhedrin (72b) Rav Huna said a minor who is chasing we are permitted to save by means of [taking] his life. Rav Chisda objected to Rav Huna, once his head comes out, we do not touch him, because we do not push aside a life for a life, and why, it is a pursuer. It is different there because heaven is pursuing her. And the Rambam (perek 1 of Hilchot Rotzeach halacha 9) writes it is a negative prohibition that one should not have compassion on the life of a pursuer, therefore the Sages rules that a fetus that was having difficulty being born it is permitted to chop the fetus in the womb whether with drugs or by hand because he is like a pursuer after her to kill her. If the head comes out, we do not touch it as we do not push aside a life for a life,

י"ח כל בני ישראל מוזהרים באזהרה חמורה לא לנהוג קלות ראש בהפסקת ההריון, ואחריות הפרוצות והזוננים אחריהם שגם אומות העולם גדרו עצמם בזה ותיקנו תקנות ועונשים גדולה מוטלת בזה הן על השואל והן על הנשאל. מלבד מה שיש בזה משום גידור פרצת חמורים על העוברים והמסייעים, וישראל קדושים המה.

... אלה צריכים להחריד ולהרתיע לכל אלה שנוהגים זלזול וקלות ראש בהפסקת העיבור משום איזה נוחיות מדומה ולא מדומה, ומלמדים בינה לרדת לעומק הדיון והנשוא- המדובר ולדון בנפרד בכובד ראש ובאחריות גדולה על כל מקרה של שאלה בזה. והיה ד' עם הפוסק.

שו"ת יביע אומר חלק ד - אבן העזר סימן א

... בדבר האשה העלובה אשר לידה שלש פעמים ע"י ניתוחי קיסר. וכעת שוב נכנסה להריון, והיא בסוף החודש השני, והרופאים דורשים ממנה במפגיע לעשות הפלה בהקדם, כי אחרת נשקפת סכנה לחייה...
א. במתני' (ספ"ז דאהלות), האשה שהיא מקשה לילד מחתכין את הולד במעיה, ומוציאין אותו איברים איברים, מפני שחייה קודמין לחייו. יצא רובו אין נוגעין בו, שאין דוחין נפש מפני נפש. ובסנהדרין (עב:) אר"ה קטן הרודף ניתן להצילו בנפשו. איתבייה רב חסדא לר"ה, יצא ראשו אין נוגעין בו, לפי שאין דוחין נפש מפני נפש, ואמאי רודף הוא. שאני התם דמשמאי קא רדפי לה. והרמב"ם (פ"א מה' רוצח ה"ט) כ' מצות לא תעשה שלא לחוס על נפש הרודף, לפיכך הורו חכמים שהעובר שהיא מקשה לילד מותר לחתוך העובר במעיה בין בסם בין ביד, מפני שהוא כרודף אחריה להרגה. אם

and this is the nature of the world. (and similar language in the Shulchan Aruch Choshen Mishpat siman 425 si'if 2). ... And indeed, a question on the Rambam, that in the beginning why does he bring the reason that it is like a pursuer, he should state that it is still not a life. And like that which Rashi writes (Sanhedrin 72b)? And it is necessary because in the killing of a fetus there is in any event a prohibition from the Torah, because of this we need the reason that it is like a pursuer, that specifically because of saving a life it is permitted to kill it. And this is proven in Sanhedrin (59) that all the commandments that are said to the children of Noah, and not taught again at Sinai to Israel are said not to the non-Jews. And it is objected, the opposite from that which it is taught at Sinai that were said to the non-Jews, and not to the Jews, and it is repeated, and there is nothing that is permitted to a Jew that is forbidden to a non-Jew. And the Tosfot questions, according to Rabbi Yishmael that says that a non-Jew is killed on fetuses (Sanhedrin 57) how is a Jew exempt? And they answer, even though they are exempt in any event it is not permitted. And it is straightforward that their intention is that it is forbidden for a Jew from the Torah, that they learn it from the text that I brought before, and that were it not the case that it was retaught at Sinai [and] to a non-Jew alone it was said, it is not possible that for a Jew there is anything permitted which is forbidden to a non-Jew. And if so, the intention is that there is here a prohibition from the Torah. ...

8. ... But even for those who hold that there is a prohibition from the Torah, in any event for the needs and the healing of the mother there is to permit, after we have made it clear that those who prohibit from the Torah hold that the fetus is the limb of the mother, that were this not the case why do we not wait for her until she gives birth, and if so, for healing the mother behold it is like the thigh of the mother to cut for healing. And that which the Rambam and the SMaG and the Shulchan Aruch need the reason that it is like a rodef, because she has sat on the birthing stool, the fetus has uprooted from its place and is another body and not the thigh of the mother. ... And so if we say like that which is written in the Beit Shlomo (Choshen Mishpat siman 132) that the destruction of the fetus is not a type of murder, but behold it is like other sins. If so, there is to say that even if it is a prohibition from the Torah it is permitted to abort the fetus for the healing of the mother

משהוציא ראשו אין נוגעין בו שאין דוחין נפש מפני נפש, וזהו טבעו של עולם. ע"כ. (וכן פ' כלשון הזה בש"ע חו"מ סי' תכה ס"ב). ... ולכאורה קשה על הרמב"ם, דברי שא למה הוצרך הטעם מפני שהוא כרודף, ותיפוק ליה שעדיין לאו נפש הוא. וכמו שפרש"י (סנהדרין עב:). וצ"ל דמשום שבהריגת העובר יש עכ"פ איסור תורה, מש"ה צריכים לטעמא דהוי כרודף, דדוקא משום פקוח נפש מותר להרגו. והכי מוכח בסנהדרין (נט) כל מצוה שנאמרה לבני נח ולא נשנית בסיני לישראל נאמרה ולא לבני נח. ופריך, אדרבה מדלא נשנית בסיני לבני נח נאמרה ולא לישראל, ומשני, ליכא מידעם דלישראל שרי ולעכו"ם אסור. והקשו התוס', לר' ישמעאל דאמר ב"נ נהרג על העוברים (סנהדרין נו רע"ב), וישראל פטור, ותירצו, אף על גב דפטור מ"מ לא שרי. ע"כ. ופשוט שכוונתם דלישראל אסור מה"ת, דהא אקרא קיימינן דל"ל דמדלא נשנית בסיני לבן נח בלבד נאמרה, דא"א דלישראל היא מותר מה שאסור לגוי. וא"כ הכוונה שיש בו איסור תורה. ... ח... אלא אף להסוברים שאסור מן התורה, מ"מ לתועלת ולרפואת האם יש להתיר, מאחר שביארנו שהאוסרים מה"ת ע"כ דס"ל עובר ירך אמו, שאל"כ למה אין ממתנים לה עד שתלד. וא"כ לרפואת האם הרי הוא כירך אמו שמותר לחתוך לרפואתה. ומה שהוצרכו הרמב"ם והסמ"ג והש"ע לטעמא דהוי כרודף, משום דבישבה על המשבר הולד עקר ממקומו וגופא אחרינא הוא ולא כירך אמו הוא. ... וכן אם נאמר כמ"ש הגאון בית שלמה (חחו"מ סי' קלב) שאיבוד העובר לא הוי אביזרא דשפ"ד, אלא הרי הוא כשאר עבירות. ע"ש. א"כ י"ל שאפ"ל הוא איסור תורה, מותר הפיל עובר לרפואת האם. ...

10. And now in our situation that the doctors claim that there is certainly a danger to the life of the mother, it seems that for sure there is to be lenient to make an abortion for all these reasons: because her life comes before its life, and also because it is considered that the fetus is like a pursuer in causing her danger. ... [*discussion about trusting doctors snipped*] And all the more so when you add the opinion of those who hold that aborting a fetus is only a rabbinic prohibition. ... And further that it seems to me that since the fetus is not yet three months, and it seems that in such a case that a non-Jew is not killed on it, and also for a Jew there is no prohibition from the Torah in this, that the fetus is not recognisable at less than 3 months, and like that which is said in Yevamot (37b) and in Nidah (8b). ... And further that there is a place to say that in this circumstance where the fetus is not three months it is fine to rely on those authorities that hold that the death of a fetus is only rabbinic, from the strength of a double doubt, perhaps the halacha is like one holds that the death of a fetus is rabbinic, and if you say that it is from the Torah, perhaps less than three months it is only rabbinic, and if so there is to permit in place of sickness even where there is no danger at all. ... And specifically, that the fetus is the thigh of the mother, and just like it is permitted to cut an internal limb from a sick person to save them from death, even though there is also in the cutting a danger, ... Here too it is permitted....

י. ומעתה בנ"ד שהרופאים טוענים שנשקפת סכנה לחיי האם, נראה בודאי שיש להקל לעשות הפלה מכל הני טעמי תריצי, כי חיייה קודמין לחייו, וגם מפני שנחשב העובר כרודף בגרמו לה סכנה. ... ומכל שכן כשנצטרף שיטת הסוברים דהפלת העובר אסורה רק מדרבנן. ... ועוד דבנ"ד עדיין לא מלאו לעובר ג' חדשים, ונראה דבכה"ג אין ב"נ נהרג עליו, וגם לישראל אין איסור מה"ת בזה, שאין הכרת עובר בפחות מג' חדשים, וכמ"ש ביבמות (לז). ובנדה (ח:). ... ועוד שיש מקום לומר דבכה"ג שלא מלאו לעובר ג"ח שפיר סמכינן ע"ד הפוסקים דס"ל דהמתת עובר אינו אלא מדרבנן, מכח ס"ס, שמא הלכה כמ"ד שהמתת עובר מדרבנן, ואת"ל דהוי מה"ת, שמא בפחות מג' חדשים אינו אלא מדרבנן, וא"כ יש להתיר גם במקום חולי שאין בו סכנה כלל. ... ובפרט דעובר ירך אמו, וכשם שמותר לחתוך אבר פנימי מהחולה להצילו ממות, אף על פי שגם החיתוך יש בו סכנה, ... ה"נ הכא משרא שרי...